

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра ветеринарної репродуктології**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
2026р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РЕПРОДУКТОЛОГІЯ ТВАРИН»**

Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»
Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»
освітня програма «Ветеринарна медицина»
Факультет ветеринарної медицини

Розробники:
Лакатош В.М., к.вет. н., доцент

Київ – 2026р.

Опис навчальної дисципліни. Дисципліну «Репродуктологія тварин» вивчають студенти ОС «Магістр» факультету ветеринарної медицини 5 курсу скороченого терміну навчання денної форми на завершальному етапі підготовки. Робоча програма складається із 2 модулів. Перший – це «Репродукція сільськогосподарських тварин», який включає вивчення методів контролю еструсу і штучного осіменіння с.-г. тварин, функціональні розлади відтворення, ембріональну смертність, аборти і пізні гестози у корів, післяродову патологію, комплексну програму контролю і попередження маститів на молочних фермах, хронічні ендометрити у корів, імпотенцію самців-плідників с.-г. тварин. Другий - «Репродукцію собак і котів»: анатомію статевих органів собак і котів, дослідження еструсу, вагітних, роділь, неплідних собак і котів, онкопатологію статевих органів, андрологічну патологію собак і котів, фармакологічний контроль репродукції собак і котів. На вивчення дисципліни відводиться 120 год., у т.ч.: лекційних – 15 год., практичних – 30 год. та самостійних – 75 год. Заключною формою атестації студентів є екзамен.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>211 Ветеринарна медицина</i>	
Освітня програма	<i>Ветеринарна медицина</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	<i>120</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>4</i>	
Кількість змістових модулів	<i>2</i>	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>-</i>	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна, дистанційна
Курс (рік підготовки)	<i>5</i>	<i>-</i>
Семестр	<i>10</i>	<i>-</i>
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>-</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>-</i>	<i>-</i>
Лабораторні заняття	<i>30 год.</i>	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>75 год.</i>	<i>-</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	<i>-</i>

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: поглиблення та узагальнення теоретичних знань і отримання сучасних практичних навичок з діагностики, лікування та профілактики неплідності сільськогосподарських і дрібних домашніх тварин.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню:

- Анатомія свійських тварин.
- Фізіологія тварин.
- Патофізіологія тварин.
- Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія.
- Клінічна діагностика хвороб тварин.
- Акушерство, гінекологія і біотехнологія відтворення тварин з основами андрології.

Набуття компетентностей.

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності;

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
- СК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.
- СК 11. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.
- СК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН 2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

ПРН 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

ПРН 20. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

Компетенції Першого дня

1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринарної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.

2. Розуміти методи наукових досліджень, внесок фундаментальних і прикладних досліджень у науку та реалізацію принципу 3Rs.

3. Демонструвати базові знання з організації, управління та законодавства, пов'язаного з ветеринарною практикою. Розуміти економічний та емоційний контекст, в якому працює лікар ветеринарної медицини.

4. Сприяти та контролювати збереження здоров'я та безпеки себе, пацієнтів, власників тварин, колег та навколишнього середовища під час здійснення професійної діяльності; демонструвати знання про принципи забезпечення якості; застосовувати принципи управління ризиками на практиці.

7. Належно оформляти клінічну документацію та документи для власників тварин, а також, за необхідності, звіти про клінічні випадки у формі, задовільній для відповідної аудиторії.

9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.

10. Розуміти та застосовувати принципи концепції Єдиного здоров'я для забезпечення належної клінічної практики у ветеринарії, а також науково обґрунтованої та доказової ветеринарної медицини.

12. Використовувати професійні здібності для сприяння розвитку ветеринарних знань та реалізації концепції "Єдине здоров'я" з метою сприяння здоров'ю, безпеці та благополуччю тварин, людини і навколишнього середовища, а також досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

19. Розробляти відповідні плани лікування пацієнтів та проводити лікування в інтересах кожної тварини під опікою, використовуючи доступні ресурси, а також надавати відповідні власні міркування щодо охорони здоров'я тварини та людини та навколишнього середовища.

20. Надавати невідкладну і першу медичну допомогу тваринам поширених видів. Розставляти пріоритети та розподіляти ресурси відповідно до кожної конкретної ситуації.

22. Збирати, зберігати та транспортувати зразки, обирати відповідні діагностичні тести, здійснювати інтерпретації та мати розуміння щодо обмеження результатів тестів.

24. Використовувати базове діагностичне обладнання та ефективно проводити обстеження тварин відповідно до конкретного випадку, згідно з належною практикою охорони здоров'я та біобезпеки і чинними нормативними документами. Розуміти внесок цифрових інструментів та штучного інтелекту у теорію і практику ветеринарної медицини.

25. Розпізнавати ознаки можливих захворювань тварин , що підлягають повідомленню до відповідних державних органів, зоонозів, а також ознак жорстокого поводження з тваринами та вживати відповідних заходів, у тому числі повідомляти відповідні органи влади.

27. Правильно і відповідально призначати пацієнтам ліки та видавати їх відповідно до Законодавства та останніх настанов.

31. Безпечно проводити тварині седацію, загальну та регіональну анестезію; застосовувати хімічні методи витримки.

38. Консультувати населення та впроваджувати програми профілактики та ліквідації хвороб відповідно до захворювання та виду тварин, прийнятих стандартів здоров'я тварин, їх добробуту, громадського здоров'я та охорони навколишнього середовища.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна, дистанційна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі					
			л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	л а б	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовний модуль 1. Репродукція сільськогосподарських тварин														
Тема 1. Актуальні питання відтворення с.-г. тварин в Україні. Контроль еструсу і ШО. Синхронізація еструсу у ВРХ.	1	9	2	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Контроль функціональних розладів відтворення у корів і телиць.	2	8	-	-	2	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Контроль вагітності, родів та післяродового періоду. Ембріональна смертність, аборти і пізні гестози у корів.	3	9	2	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Післяродова патологія: основні напрями профілактики і лікування.	4	8	-	-	2	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Запальні процеси у статевих органах і молочній залозі с-г тварин. Комплексна програма контролю і попередження маститів на молочних фермах.	5	9	2	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-	-

Тема 6. Хронічні ендометрити у корів.	6	8	-	-	2	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Неплідність самців с.-г тварин. Нетрадиційні методи лікування в акушерстві, гінекології та андрології.	7	9	2	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1		60	8	-	14	-	38	-	-	-	-	-	-
Змістовний модуль 2. Репродукція собак і котів													
Тема 8. Анатомія статевих органів сук і кішок. Дослідження еструсу.	8	7	-		2	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Актуальні питання відтворення собак і котів в Україні. Статевий цикл, вагітність і роди. Дослідження вагітних і родиль сук і кішок.	9	8	2		2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 10. Дослідження неплодних у сук і кішок. Анестрія.	10	7	-		2	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 11. Неплідність сук кішок. Запальні процеси у статевих органах сук і кішок. Орієнтовний алгоритм діагностики і лікування.	11	8	2		2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 12. Дослідження неплодних псів і котів. Орієнтовний алгоритм діагностики і лікування.	12	7	-	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 13. Онкопатологія статевих органів і молочної залози у сук і кішок. Андрологічна патологія собак і котів. Неплідність псів і котів.	13	8	2	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 14. Фармакологічний контроль репродукції собак і котів.	14	7	-	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 15. Перспективні технології в діагностиці, лікуванні і профілактиці неплодності собак і котів. Запліднення ооцитів in vitro.	15	9	1	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2		60	7	-	16	-	37	-	-	-	-	-	-

Усього годин	120	15	-	30	-	75	-	-	-	-	-	-
--------------	-----	----	---	----	---	----	---	---	---	---	---	---

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Актуальні питання репродукції с.-г. тварин в Україні. Контроль еструсу і штучного осіменіння.	2
2.	Контроль вагітності, родів та післяродового періоду на тваринницьких фермах.	2
3.	Запальні процеси у статевих органах і молочній залозі с.-г. тварин	2
4.	Неплідність самців с.-г тварин. Нетрадиційні методи лікування в акушерстві, гінекології та андрології.	2
5.	Актуальні питання відтворення собак і котів України. Статевий цикл, вагітність і роди.	2
6.	Неплідність сук і кішок.	2
7.	Онкопатологія статевих органів і молочної залози у сук і кішок. Андрологічна патологія собак і котів.	2
8.	Перспективні технології в діагностиці, лікуванні та профілактиці неплідності собак і котів.	1

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Синхронізація еструсу у ВРХ.	2
2.	Функціональні розлади відтворення у корів і телиць.	2
3.	Ембріональна смертність, аборти і пізні гестози у корів.	2
4.	Післяродова патологія: основні напрями профілактики і лікування.	2
5.	Комплексна програма контролю і попередження маститів на молочних фермах.	2
6.	Хронічні ендометрити у корів.	2
7.	Імпотенція самців-плідників с.-г. тварин.	2
8.	Анатомія статевих органів сук і кішок. Дослідження еструсу.	2
9.	Дослідження вагітних та роділь сук і кішок.	2
10.	Дослідження неплідних у сук і кішок.	2
11.	Запальні процеси у статевих органах сук і кішок.	2
12.	Онкопатологія молочної залози у сук і кішок.	2
13.	Неплідність псів і котів.	2
14.	Фармакологічний контроль репродукції собак і котів.	2
15.	Запліднення ооцитів in vitro.	2
	ВСЬОГО	30

5. Теми самостійних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Нейроендокринна регуляція статевого циклу у тварин.	5

2	Лабораторні і інструментальні методи в діагностиці і контролі функціональних розладів відтворення ВРХ.	6
3	Вплив ендо- та екзогенних факторів на виникнення ембріональної смертності і пізніх гестозів у тварин.	5
4	Сучасні препарати та їх застосування для профілактики і лікування післяродової патології у корів.	6
5	Гомеопатичні препарати в лікуванні тварин з акушерською, гінекологічною та андрологічною патологією.	5
6	Методи діагностики хронічних ендометритів у корів.	5
7	Нетрадиційні методи лікування тварин з акушерською, гінекологічною та андрологічною патологією.	4
8	Топографічна анатомія статевих органів сук і кішок.	5
9	Внутрішньоутробний розвиток цуценят і кошенят.	4
10	Аналіз гормональних досліджень сироватки крові собак і котів.	5
11	Сучасні препарати та їх застосування для лікування сук і кішок із запальними процесами у статевих органах.	4
12	Гормональні зміни в крові псів і котів в нормі і патології.	5
13	Аналіз якості сперми псів і котів.	4
14	Сучасні препарати та їх застосування для фармакологічного контролю репродукції собак і котів.	5
15	Маніпулятор для запліднення ооцитів in vitro.	5
	Всього	75

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- оцінювання звітів практичних робіт;
- оцінювання есе за виконання самостійної роботи.

7. Методи навчання:

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання, бали
Модуль 1. Репродукція сільськогосподарських тварин		
Тема 1. Актуальні питання репродукції с.-г. тварин в Україні. Контроль еструсу і ШО		
Практична робота 1.	Синхронізація еструсу у ВРХ.	8
Практична робота 2.	Функціональні розлади відтворення у	8

	корів і телиць.	
Тема 2. Контроль вагітності, родів та післяродового періоду на тваринницьких фермах		
Практична робота 3.	Ембріональна смертність, аборти і пізні гестози у корів.	8
Практична робота 4.	Післяродова патологія: основні напрями профілактики і лікування.	8
Тема 3. Запальні процеси у статевих органах і молочній залозі с.-г. тварин		
Практична робота 5.	Комплексна програма контролю і попередження маститів на молочних фермах.	8
Практична робота 6.	Хронічні ендометрити у корів.	8
Тема 4. Неплідність самців с.-г тварин. Нетрадиційні методи лікування в акушерстві, гінекології та андрології		
Практична робота 7.	Імпотенція самців-плідників с.-г. тварин.	8
Самостійна робота 1.	Нейроендокринна регуляція статевого циклу у тварин.	7
Самостійна робота 2.	Нетрадиційні методи лікування тварин з акушерською, гінекологічною та андрологічною патологією.	7
Модульний тест 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Репродукція собак і котів		
Тема 5.		
Практична робота 8.	Анатомія статевих органів сук і кішок. Дослідження еструсу.	7
Практична робота 9.	Дослідження вагітних та роділь сук і кішок.	7
Тема 6.		
Практична робота 10.	Дослідження неплідних у сук і кішок.	7
Практична робота 11.	Запальні процеси у статевих органах сук і кішок.	7
Тема 7.		
Практична робота 12.	Онкопатологія молочної залози у сук і кішок.	7
Практична робота 13.	Неплідність псів і котів.	7
Тема 8.		
Практична робота 14.	Фармакологічний контроль репродукції собак і котів.	7
Практична робота 15.	Запліднення ооцитів in vitro.	7
Самостійна робота 3.	Аналіз гормональних досліджень сироватки крові сук і кішок.	7
Самостійна робота 4.	Аналіз якості сперми псів і котів.	7
Модульний тест 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен/залік		30
Всього за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=349>)
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Біотехнологічні і молекулярно-генетичні основи відтворення тварин / В. А. Яблонський, С. П.Хомин, В. І. Завірюха та ін.; за ред.В. А. Яблонського, О. І. Сергієнка, Р. С. Стойка.-Львів, ТОВ «ВФ Афіша», 2009. – 218 с.
2. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології / В.А.Яблонський, С.П.Хомин, Г.М.Калиновський та ін.; Підручник за ред. В.А. Яблонського. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 608 с.
3. Всесвітня організація охорони здоров'я тварин (МЕБ): <http://www.oie.int/>
4. Кошевой В. П. Проблеми відтворення овець і кіз та шляхи їх вирішення /В.П.Кошевой, П.М.Склярів, С.В.Науменко/Харків-Дніпропетровськ, "Гамалія", 2011. – 467 с.
5. Лакатош В. М. «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення собак і котів». Навчальний посібник. – К., 2020 . – 301 с.
6. Любецький В.Й., Ковпак В.Й., Деркач С.С. та ін. Ембріологія у ветеринарній репродуктології / Київ, 2017.- 47 с.
7. Мадіч А.В., Шеремета В.І., Гевкан І.І. та ін. Клітинні культури і можливості їх використання в ембріональній біотехнології. Навчально-методичний посібник / Київ-Львів, 2012.-143 с.
- 8.Наукова бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України: library.nubip.edu.ua
- 9.Національна бібліотека ім. В.І.Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

10. Національна Наукова Сільськогосподарська Бібліотека Національної Академії Аграрних Наук:
www.dns.gb.com.ua
11. Харенко М. І. Фізіологія, патологія та біотехніка відтворення свиней/ М.І.Харенко, С.П.Хомин, А.Й.Краєвський та ін. / Суми, 2010. – 412 с.
12. FAO: <http://www.fao.org>.